

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference

October 16 – 17, 2019

Bratislava 2019

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava
(Slovak Republic)

Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Donbas State Pedagogical University (Ukraine)

The Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)

Katowice School of Technology (Poland)

National University of Civil Defence of Ukraine (Ukraine)

Odesa National Polytechnic University (Ukraine)

**ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED
ISSUES OF MODERN WORLD**

Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference

October 16 – 17, 2019

Bratislava 2019

ISBN 978-80-89654-59-8

Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference *Economic and Social-Focused Issues of Modern World* (October 16 – 17, 2019, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2019; ISBN 978-80-89654-59-8; pp. 394, illus., tabs., bibls.

Reviewers:

Stanislav Filip – doc. Ing., PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovak Republic

Ihor Lyman – Doctor of Science, Professor, Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine

Aleksander Ostenda – PhD, prof. WST, Katowice School of Technology, Poland

Olena Raevneva – Doctor of Science, Professor, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine

Editorial Office:

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

E-mail: sekretariat@vsemvs.sk

Publishing House:

© Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-80-89654-59-8

© Authors, 2019

© Publishing House VŠEMvs, 2019

CONTENTS

SECTION 1

MODERN ISSUES OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRY, REGION, CITY, ENTERPRISE

<i>Natalia Birchenko</i> . Theoretical aspects of formation of the adaptive risk management systems in the company.....	12
<i>Olena Budiakova, Tetiana Kondratieva</i> . Economic provision for innovative activity of small and medium-sized businesses.....	17
<i>Liubov Chagovets, Natalia Chernova, Oksana Panasenko, Irina Medvicka</i> . Fuzzy logic and neural networks application in estimation of economic security	20
<i>Nataliya Chernova, Svitlana Prokopovych</i> . Ukraine bond market: yield curve analysis.....	30
<i>Olena Chukurna, Liubov Nekrasova, Anna Davydova</i> . Assessment of the impact of price risks on the competitiveness of industrial enterprises.....	35
<i>Mykola Denisenko, Zorina Shatska, Olena Zaharchenko</i> . Strategic planning for innovative development in the activities of travel agency.....	43
<i>Valeriy Goryachuk, Natalya Shlafman, Olena Bondarenko</i> . Increasing the productivity of entrepreneurship activities in the conditions of transformation changes in the economy of Ukraine.....	47
<i>Lidia Guryanova, Vladislav Polianskyi, Stanislav Milevskyi</i> . Financial market stability estimation models.....	51
<i>Tetyana Kaminska, Nataliya Martynenko</i> . Obstacles and factors of medical services trade.....	56
<i>Olena Kazanzhy</i> . Problems of development of hotel business in Ukraine...	60

<i>Світлана Іноземцева, Ірина Малиніна. Гуманітарний аспект розвитку мультимедійного дизайну як соціокультурного явища.....</i>	349
<i>Марія Казанжи. Фасилітація як механізм розвитку сучасного суспільства.....</i>	354
<i>Тетяна Коляда-Березовська, Ольга Романова. Термінологічні новації у форматі наукової євроінтеграції.....</i>	358
<i>Олена Куц. Типи модифікацій суб'єкта в дериваційній парадигмі речення.....</i>	362
<i>Світлана Омельченко, Олена Гавриш. Загальні положення міграційних процесів у Німеччині.....</i>	366
<i>Віра Остащук. Підвищення якості освіти в сучасних умовах за допомогою традиційної системи контролю знань.....</i>	370
<i>Ольга Острожинська. Сугестопедія як сучасний метод навчання іноземних мов.....</i>	373
<i>Вікторія Сімак, Юлія Сімак, Марина Безбах. Формування Я-концепції в юнацькому віці.....</i>	377
<i>Ольга Шевченко, Вікторія Фесюк. Формування пізнавальної активності учнів початкової школи засобами фізичної культури.....</i>	381
<i>Лариса Яцюк. Активізація пізнавального інтересу студентів коледжів на уроках теоретичного навчання.....</i>	386

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ НОВАЦІЇ У ФОРМАТІ НАУКОВОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Тетяна Коляда-Березовська¹, Ольга Романова²
Одеський національний політехнічний університет,
Одеса, Україна,
¹kobertanya@gmail.com; ²kafedra.kurya@gmail.com

Abstract. Highlighted is the impact of computer technology on the terminology communicative meaning, the growing role of its international function. Attention is focused onto the problem of terminological competence formation at engineering profile students. Consideration of certain arrays of innovative terminological units of a particular field is suggested.

Key words: scientific communication, terminology, terminological innovations, international function of scientific terminology.

Нове завжди розглядалося як перехід від одного якісного стану до іншого у процесі розвитку, як показник того, що явище спрямоване у майбутнє, тому сьогодні, на новому, євроінтеграційному шаблі третього тисячоліття, є підстави вважати нове, новаційне, інноваційне у мовно-комунікаційній сфері особливо актуальною категорією і, водночас, проблемою комплексу гуманітарних наук.

Спеціальні сфери знань та діяльності пов'язані через загальні поняття із системою термінів – терміносистемою, тому й об'єктом, яким неухильно займаються усі науки з вивчення цих сфер, є терміни. Потреба у найменуванні нових понять, що виникають у результаті інтенсивного розвитку й диференціації наук, з одного боку, та внутрішньомовні закономірності, зумовлені співвіднесенням мовного знака з поняттям, яке він позначає, з іншого боку, складають основу цілеспрямованого процесу, котрий у науковому світі має назву «термінологічна номінація». Синергетичний розвиток сучасної науки і техніки вимагає прискіпливого ставлення лінгвістів до термінологічної роботи: мовний аналіз загальних і конкретних фактів термінології, лінгвістичне оформлення термінів, що входять до кола завдань культури мовлення, мають ґрунтуватися на чіткому розумінні того, чи відповідає термін системності,

логічній та мовній виваженості, враховуючи те, яке місце він посідає серед підпорядкованих понять і термінів щодо конкретно визначеної системи наукової або виробничої діяльності. Крім того, має бути з'ясований факт співвіднесеності понять та знаків у конкретній мовній сфері й розкрито об'єктивні внутрішні закономірності, які управляють становленням даної термінологічної системи.

У лінгвістичній літературі існують дві протилежні точки зору на характер формування терміносистем: конвенціональна (терміни не виникають, а створюються) та визнання того, що терміносистеми формуються за тими самими законами, що й нові слова загальнонародної мови.

Вивчення фахової термінології у технічному закладі вищої освіти – вагомий складник професійної підготовки спеціалістів, оскільки фахівцю мова потрібна не лише як сукупність правил, а, передусім, як засіб формування й самовираження особистості через сприйняття і продукування текстів, насичених професійною термінологією. Мова спеціальності, виконуючи функцію конкретного опису понять і процесів певної галузі знання, характеризується спеціальною лексикою, своєрідним синтаксисом, специфічною стилістикою, а також містить багато запозичень. У текстовій діяльності представників певної наукової спільноти реалізується комунікативна функція термінології, при цьому комунікативне значення термінології набагато ширше: воно проектується не тільки на задоволення власне національного наукового обміну, а й на міжнародну взаємодію, що пояснює зростаючу роль інтернаціональної функції наукової термінології [1, 165].

Дослідники відзначають, що проблемі мовних контактів і співвідношення *запозичених слів* та *неологізмів* ще не достатньо приділено уваги. Можливо, це пояснюється тим фактом, що запозичений елемент на початковому етапі свого функціонування у мові-реципієнті має певний ступінь новизни. Уявлення про новизну слова протягом деякого часу входить до системи значення слова як певного виду стилістичного забарвлення. Це пов'язано з провідною роллю номінативної функції – позначенням нових реалій або реалій, що були раніше відомі, але за певних історичних, політичних, соціально-економічних умов усвідомлені по-новому. Звідси випливає, що два зазначені вище поняття не є тотожними, бо більшість із новаційних для мови-реципієнта термінів аж ніяк не є неологізмами у мові-джерелі. Крім того, нові терміни можуть розглядатися не

як іншомовні слова, а як новоутворення: відомий лексичний матеріал + нова комбінація. Так, у зв'язку з розвитком комп'ютерно-інформаційних технологій і загальною комп'ютеризацією людства, до української (як і російської) сучасної мови увійшло багато нових термінів, пов'язаних з комп'ютерною технікою та електронікою, спеціальних слів і висловлювань для позначення різноманітних понять, дій, що їх виконують як ІТ-професіонали, так і користувачі комп'ютерів, наприклад: *вінчестер, інсталяція, форматування, пікселі, дисплей, файл, принтер, ноутбук, тюнер* та інші. Переважна більшість комп'ютерної термінології – англіцизми. Як відзначають дослідники [2], [3], з кінця ХХ ст. українська мова переживає лавиноподібний потік англо-американізмів на позначення нових понять і явищ ринкової економіки, нової техніки, в тому числі й комп'ютерної технології, сфери бізнесу, політики: *андерайтинг, бренд, роялті, френчайзинг, мерчендазинг, адвертайзер, ріелтер, форфейтинг, саунд-байт* тощо. Лексичні новації англійського походження поповнюють / сповнюють / переповнюють українську мову й професійне мовлення з вражаючою швидкістю: Інтернет надзвичайно прискорив поширення як нових термінів, так і коло тих, хто ними користується. Наприклад, найпоширенішими вважаються такі: *софтвер (software), кент опен (Can't open), глюк (gluk), хакер (hacker), компатибіліті (compatibility), стример (streamer), браузер (browser), емотікон (emoticon), скролінг (scrolling), скролер (scroller), апгрейд (upgrade), сервер (server), спам (spam), баг (bug), ноутбук (notebook)* тощо. При такому стані професійну лексику поповнюють не тільки офіційні технічні терміни, але й неофіційні позначення різних комп'ютерних понять, тобто нова комп'ютерна лексика збільшується за рахунок англійського комп'ютерного жаргону, наприклад: *геймер* (від англ. жаргонізму *gamer*) – професійний гравець у комп'ютерні ігри; *смайлик* (від англ. *smiley*) – кумедна «мордочка», яка є послідовністю розділових знаків; *думер* (від англ. *Doomer*) – прихильник комп'ютерної гри DOOM, *квест* (завдання у грі), *десматч* (смертельна гра), *фраг* (очко, що надається за перемогу), *Аська* (програма ICQA), *голдед* (редактор повідомлень) та інші.

Дослідники висловлюють занепокоєння тим, що комп'ютерна лексика закріплюється і починає функціонувати навіть поза комп'ютерною тематикою, що багато комп'ютерних жаргонізмів переходять до розряду загальноновизнаних термінів. Така зміна статусу комп'ютерної лексики є наслідком надзвичайно

швидкого прогресу інформаційних і комунікаційних технологій. Оскільки термінологія функціонує на матеріалі природної мови, то остання не може не впливати на терміни: носії нової комп'ютерної термінології підпорядковують її тенденціям розвитку і словотворення рідної мови, відмінюючи англійські дієслова, наприклад „заипувати”, „віденкодити”, „заюзати”, „приатачити”, „припуйнтовати”, „вірусяка”, „флопак” і т.п. Така практика використання комп'ютерної термінології зазнає критики, адже відбувається викривлення граматичних норм, що спричиняє певну безграмотність, втім, як відомо, показником мовної культури є чітке дотримання умов комунікативної компетенції, коли акт спілкування відповідає схемі «структура – норма – варіант» і у процесі інтеракції перевага надається нормі. Саме нормативність робить мову інструментом культури, оскільки завдяки їй формується особистість – носій мови, менталітету, ставлення до людей.

Отже, слід зазначити, що центральне місце серед лексичних нововведень, новаційних термінологічних утворень посідають слова і вирази англomовного походження, пов'язані, у першу чергу, з комп'ютерною або взагалі електронною технікою. Це залишає актуальними такі завдання для науковців-лінгвістів, як систематизація і класифікація термінів-новацій, що розглядаються не лише як методи дослідження термінологічної сфери, а й як інструмент визначення шляхів поповнення й «впорядкування» національної / галузевої терміносистем, оскільки будь-який мовний шар – це певний ментальний код, а мова науки презентує потенціал народу.

Література

1. Коляда-Березовская Т., Романова О. Терминологический аспект текстовой деятельности и культура научной коммуникации в образовательном процессе / Т. Ф. Коляда-Березовская, О. К Романова // Південний архів. Філолог. науки: зб. наук. пр. – 2018. – Вип. LXXIV. – С. 165-167. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8179>.
2. Кочерга О., Мейнарович Є. Правописні проблеми термінології. URL: <https://r2u.org.ua/node/106>.
3. Рицар Б., Рожанківський Р. Порівняльний аналіз термінів з нормативних документів і словників. Вісник: Проблеми української термінології: Матеріали 6-ї Міжнародної наукової конференції. Львів: Львівська політехніка, 2000. № 402. С. 31-39.